

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det med anledning av de föreslagna ändringarna i lotterilagen stiftas en ny lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport. I den gällande lotterilagen föreskrivs det om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport så att 4 procent av Veikkaus Ab:s avkastning ska användas för att främja hästuppfödning och hästsport. Avsikten är ändå att för verksamhet som finansieras av Veikkaus Ab:s avkastning ta i bruk en ny finansieringsmodell som har beretts i parlamentariskt samarbete. Enligt den nya modellen ska verksamheterna finansieras med allmänna budgetmedel inom utgiftsramen från och med ingången av 2024. Med anledning av den nya finansieringsmodellen slopas de i lotterilagen specificerade användningsändamålen för Veikkaus Ab:s avkastning och fördelningen av finansieringen för olika ändamål. I fortsättningen tas Veikkaus Ab:s avkastning in som allmänna medel i statsbudgeten för att användas för budgetenliga ändamål.

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen innehåller ett förslag enligt vilket bestämmelserna om ändamålen för vilka Veikkaus Ab:s avkastning ska användas, upptagande av avkastningen i statsbudgeten och redovisningen av avkastningen ändras så att de överensstämmer med den nya finansieringsmodellen. Dessutom upphävs i lotterilagen bland annat bestämmelserna om beslut om fördelningen av Veikkaus Ab:s avkastning och om statsunderstöd.

I lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport föreskrivs om finansiering och stödtagare av det understöd som beviljas för ändamålet och om vilka ändamål understöd kan beviljas för. I lagen ingår dessutom bestämmelser om tillämpningen av både statsunderstödslagen och reglerna om statligt stöd på de understöd som beviljas.

Propositionen hänför sig till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
3 Målsättning	8
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar	10
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	10
6 Remissvar	10
7 Specialmotivering	12
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	14
9 Ikraftträdande	14
10 Verkställighet och uppföljning	14
11 Förhållande till andra propositioner	15
11.1 Samband med andra propositioner	15
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	15
LAGFÖRSLAG	17
Lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport	17

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I lotterilagen (1047/2001) föreskrivs det om anordnande av lotterier och tillsynen över anordnandet, Veikkaus Ab:s verksamhet och begränsningar i verksamheten, redovisningen av avkastningen och de ändamål för vilka avkastningen kan användas samt tillsynen över användningen av avkastningen. Lotterilagen ändrades genom lag 1286/2016 som trädde i kraft vid ingången av 2017 bland annat så att det, på grund av att penningspelsammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman, finns endast ett penningspelsbolag (Veikkaus Ab) som har ensamrätt att anordna penningspel i Finland. Innan nuvarande Veikkaus Ab grundades och den ändring av lotterilagen som trädde i kraft vid ingången av 2017 innehades ensamrätten att anordna penningspel av Veikkaus Ab (penninglotterier samt tippnings- och vadslagningsspel), Penningautomatföreningen (penningautomater, kasinospel och spelkasinoverksamhet) samt Fintoto Ab (totospel). I samband med ovanstående ändring av lotterilagen infördes i 17 § i lotterilagen en bestämmelse om användningsändamålet för Veikkaus Ab:s avkastning så att 53 procent av Veikkaus Ab:s avkastning används för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete (undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde), 43 procent för att främja hälsa och social välfärd (social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde) och fyra procent för att främja hästuppfödning och hästsport (jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde). Ovanstående inbördes fördelningsförhållande mellan förmånstagargrupperna enligt 17 § i lotterilagen baserar sig bland annat på förhandlingar mellan staten och penningspelsammanslutningarna om sammanslagning av penningspelsverksamheterna samt på samförståndsavtalet från 2015 som undertecknades den 14 augusti 2015 (samförståndsprotokoll om sammanslagning av penningspelsammanslutningarnas penningspelsverksamhet). I samband med beredningen av ovanstående lag om ändring av lotterilagen 1286/2016 uppskattades Veikkaus Ab:s avkastning för ovanstående ändamål uppgå till omkring en miljard euro per år, varav det bedömdes att det tillgängliga beloppet för främjande av hästuppfödning och hästsport inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde var omkring 40 miljoner euro per år.

Avkastningen av penningspelsverksamheten har under de senaste åren minskat på grund av bland annat effektiviseringsåtgärder gällande förebyggande och minskning av skadeverkningar som penningspel ger upphov till och förändringar i spelet. Veikkaus Ab:s minskade avkastning har påverkat finansieringsnivån av sådan verksamhet som finansieras med den. I statsminister Sanna Marins regeringsprogram ingår skrivningar om kompensering av minskade intäkter av penningspelsverksamhet, vartill kompenseringen har behandlats i samband med budgetberedningarna. Regeringen beslutade vid sina förhandlingar om budgetpropositionen för 2021 den 14 och 15 september 2020 att för 2021 till fullt belopp kompensera understödstagarna den lägre intäktsföringen och att intäktsföringsnivån för 2019 används som jämförelseobjekt. Regeringen beslutade dessutom att compensationen ska fortgå efter 2021, men i fortsättningen kommer det inte att vara möjligt att kompensera den minskade intäktsföringen till fullt belopp med budgetmedel (Bilaga 5: Regeringens förhandlingar om budgetpropositionen för 2021, protokollsan-teckningar (på finska)).

Den eventuella, nya finansieringsmodellen för verksamhet som finansieras med avkastningen av penningspelsverksamhet har sedermera utretts i två projekt. Undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet tillsatte den 11 november 2020 en arbetsgrupp som ska reda ut beredskapen inför konsekvenserna av den minskade avkastningen av penningspelsverksamhet. Enligt beslutet om tillsättande ska man noggrant och som en organiserad process granska konsekvenserna av den minskade

avkastningen och de alternativa tillvägagångssätten. Uppgifterna var bland annat att reda ut den samhälleliga betydelsen av avkastningen av penningsspel och EU-rättsliga specialvillkor för användning av avkastningen av penningsspel i fråga om systemet med ensamrätt. Arbetsgruppens ordförande var Erkki Liikanen. Arbetsgruppens mandat gick ut den 28 februari 2021. Arbetsgruppens utredning innehöll fyra alternativa modeller för fördelning av penningsspelintäkterna i framtiden (Det finländska penningsspelssystemet i förändring: Framtida alternativ. Statsrådets publikationer 2021:12 (på finska)). Arbetsgruppen utsåg som primärt alternativ en helhetsreform där avkastningen av penningsspel i sin helhet överförs till de allmänna inkomstposterna i statsbudgeten och de nuvarande förmånstagarna till budgetens ramförfarande.

Regeringen fastställde vid halvtidsöversynen och ramförhandlingarna i april 2021 att fortsatt arbete för att bereda en ny permanent finansieringsmodell genast inleds. Målet är att dra upp riktlinjer för en modell som garanterar understödstagarna en förutsägbar, stabil och tillräcklig finansiering som tryggar deras autonomi. Arbetet baserar sig på rapporten av Liikanens arbetsgrupp och det fortsatta arbetet utförs i nära samarbete med understödstagarna. Vid beredningen av åtgärderna beaktas ett parlamentariskt arbetssätt, noggrannare konsekvensbedömningar i fråga om olika understödstagare, de förslag som lagts fram i projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten samt EU-rättsliga specialvillkor. Reformen genomförs från och med 2024. Besluten fattas före utgången av 2021 (Regeringens riktlinjer vid halvtidsöversynen och ramförhandlingarna 29.4.2021).

Statsrådet tillsatte den 26 augusti 2021 på framställning av statsministern ett tidsbegränsat projekt ([VNK045:00/2021](#)) med uppgift att utarbeta ett förslag till ny finansieringsmodell för verksamhet som finansieras med penningsspelintäkter från ingången av 2024. Enligt beslutet om tillsättande var syftet med utarbetandet av den nya finansieringsmodellen att garantera understödstagarna en förutsägbar, stabil och tillräcklig finansiering som tryggar deras autonomi. Till grund för utarbetandet av den nya finansieringsmodellen låg rapporten av ordförande Erkki Liikanens arbetsgrupp. Till projektet tillsattes en projektgrupp bestående av statssekreterare och ett sekretariat bestående av företrädare för statsrådets kansli, inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet. Till stöd för utredningsprojektet tillsatte statsrådets kansli den 13 oktober 2021 en parlamentarisk uppföljningsgrupp vars medlemmar var riksdagsledamöter från respektive riksdagsgrupp och vars permanenta sakkunniga var sakkunniga från de centrala organisationer som företräder understödstagarna. I projektet ordnades också hörande av sakkunniga och ett hörande i tjänsten *dinäsikt.fi*. Mandatperioden för projektet gick ut den 17 december 2021. Projektgruppens och den parlamentariska uppföljningsgruppens samförståndsprogram om en ny finansieringsmodell för allmännyttig verksamhet som finansieras med avkastning av penningsspel publicerades den 8 februari 2022, nedan *samförståndsprogrammet*.

Enligt samförståndsprogrammet är ett syfte med reformen av finansieringsmodellen att bryta den nuvarande kopplingen mellan den avkastning som Veikkaus Ab redovisar, de nuvarande statsunderstödsministerierna (undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet) och de ändamål som anges i lotterilagen. Ett annat syfte är dessutom att se till att det för de tidigare ändamål som finansierats med avkastning av penningsspel och eventuella nya motsvarande ändamål garanteras en förutsägbar, stabil och tillräcklig finansiering som tryggar aktörernas autonomi och dels att det säkerställs att de legitima grunderna för det finländska penningsspelssystemet, som grundar sig på ensamrätt, upprätthålls. Ett syfte är också att säkerställa att de satsningar som görs på förebyggande och minskning av de skadeverkningarna som penningsspel ger upphov till är tillräckliga samt öka transparensen och verifierbarheten i fråga om satsningarna och de effekter dessa har. Enligt samförståndsprogrammet ska Veikkaus Ab:s avkastning från och med den 1 januari 2024 intäktsföras på statens inkomstkonto som allmänna medel och överföras därifrån till den allmänna ramfinansieringen.

I den nya finansieringsmodellen ska kopplingen till de specificerade ändamål som anges i lotterilagen brytas. Enligt samförståndspromemorian kan det trots det finnas skäl att fortsatt nämna i lotterilagen att avkastningen ska användas till allmännyttiga ändamål. Detta bedöms i samband med de övriga ändringarna i lotterilagen.

Enligt planen för de offentliga finanserna 2023–2026 överförs utgifterna i enlighet med den nya, parlamentariskt fastställda finansieringsmodellen för allmännyttig verksamhet, som finansieras med penningpelsintäkter, oberoende av finansieringskälla och med avvikelse från den i regeringsprogrammet fastställda regeln för utgiftsramen till en utgift inom ramen från och med 2023. Ramen för valperioden höjs på motsvarande sätt i fråga om hela nivån, inte bara till de delar som för närvarande finansieras med penningpelsintäkter. Enligt de parlamentariska riktlinjerna ska nivån på totalfinansieringen av understödsverksamheten för 2024 vara 990 miljoner euro. Beloppet grundar sig på det reella medelvärdet av statsunderstödsfinansieringen under tio år (2013–2022), utökat med 2022 års riktade finansiering till veteranerna. Vid fastställandet av nivån på totalfinansieringen för 2025–2026 har man beaktat att finansieringen till veteranerna minskar årligen. I planen för de offentliga finanserna motsvarar finansieringsnivån för 2023 den nivå som finansieringen enligt riktlinjerna ska vara på 2024 (Finansministeriets publikationer 2022:27 [Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:27](#)).

1.2 Beredning

Förslaget till regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag utifrån de riktlinjer som beskrivs i avsnitt 1.1. I förslaget ingår i enlighet med de riktlinjer som dragits upp ett förslag till ny lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport, med stöd av vilken man i fortsättningen ska kunna bevilja understöd för motsvarande ändamål som med stöd av gällande 17 § 3 punkten i lotterilagen. Handlingarna gällande projektet finns på jord- och skogsbruksministeriets projektsidor med identifieringskoden MMM018:00/2022 (<https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM018:00/2022>).

I den helhet som reformen av finansieringsmodellen utgör ingår utöver föreliggande regeringsproposition regeringens proposition med förslag till ändring av lotterilagen som beretts vid inrikesministeriet, regeringens proposition med förslag till ändringar i vissa lagar inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som föranleds av ändringen av lotterilagen och som beretts vid undervisnings- och kulturministeriet och regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. De berörda ministerierna har samarbetat vid beredningen av dessa propositioner och avsikten är att de ska överlätas till riksdagen för behandling samtidigt under höstsessionen 2022.

Utlåtanden om utkastet till regeringens proposition har begärts av undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, statsrådets kansli, finansministeriet, Centralförbundet för Lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Finlands Hippos rf, Finlands Ryttarförbund rf, Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf samt central- och landskaps-travbanorna.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

I den gällande 17 § i lotterilagen föreskrivs om Veikkaus Ab:s avkastning och enligt 3 punkten i den paragrafen ska av Veikkaus Ab:s avkastning användas fyra procent för att främja hästuppfödning och hästsport.

Närmare bestämmelser om den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport finns i 17 c § i lotterilagen. Enligt det föreslagna 1 mom. i den paragrafen ska minst 95 procent av den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och till dess medlemssammanslutningar, dvs. till Finlands Hippos rf och till dess medlemsorganisationer. Genom att föreskriva om procentandelen i lag försökte man säkerställa att så gott som hela den andel av penning-
spelsbolagets avkastning som hör till hästbranschen styrs till travsportssektorn på samma sätt som tidigare, det vill säga innan nuvarande Veikkaus Ab grundades.

Enligt 17 c § 2 mom. i lotterilagen ska centralorganisationen för travsport och hästuppfödning, dvs. Finlands Hippos rf, vidare för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig plan för hur de understöd som beviljas av den andel av avkastningen avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport som tillkommer travsportsbranschen (minst 95 procent) ska fördelas till olika understödstagare och ändamål. Syftet med förslaget var att man också efter den ändring av lotterilagen som trädde i kraft vid ingången av 2017 kan utnyttja travsportsbranschens sakkunskap när Veikkaus Ab:s avkastning riktas till exempel som prisstöd till olika travbanor. Finlands Hippos rf:s förslag är dock inte bindande för jord- och skogsbruksministeriet när ministeriet fattar understödsbeslut eller beslutar om fördelning av medel och understöd på olika stödobjekt, utan det är fråga om ett förslag till fördelningsplan.

I 17 c § 3 mom. i lotterilagen finns en specialbestämmelse om uppfödningssöd som anger att avtal som avses i 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen (7 § 3 mom. i den gällande statsunderstödslagen) inte behöver ingås, om uppfödningssöd beviljas hästens ägare under ledning av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning. I 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det om statsunderstödstagarens skyldighet att med den som genomför verksamheten eller projektet ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa, om statsunderstöd beviljas för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet. Att regleringen avviker från statsunderstödslagen ansågs vara motiverat när det gäller uppfödningssöd som styrs till hästens ägare, eftersom stödet riktas till enskilda personer i form av små summor och det finns många stödmottagare. Årligen får omkring 2 000 personer uppfödningssöd och utbetalningen (förmedlingen) av uppfödningssöd till stödmottagarna sköts av Finlands Hippos rf.

Enligt 18 § i lotterilagen tas i statsbudgeten varje år in anslag som uppskattas motsvara Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning. Jord- och skogsbruksministeriets andel av ovannämnda anslag budgeteras i sin helhet i statsbudgeten på ett moment under jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel.

Enligt 20 § i lotterilagen fattas beslut om beviljande av de understöd som delas ut av Veikkaus Ab:s avkastning till främjande av hästuppfödning och hästsport av jord- och skogsbruksministeriet.

Den i 22 § 3 mom. i lotterilagen avsedda avkastningen som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport kan användas till de kostnader som beviljandet av understöd föranleder jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt 23 § i lotterilagen tillämpas på de understöd som delas ut från Veikkaus Ab:s avkastning statsunderstödslagen (688/2001). Jord- och skogsbruksministeriet är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen och fattar alla beslut i fråga om understöd som delas ut av Veikkaus Ab:s avkastning.

Med stöd av 8 § i statsunderstödslagen har man utfärdat statsrådets förordning om den andel av Veikkaus Ab:s avkastning som ska användas för främjande av hästuppfödning och hästsport och om andra anslag som i statsbudgeten anvisas för detta ändamål (14/2017). I nämnda förordning föreskrivs närmare bland annat om användningsändamålen för understöd som beviljas centralorganisationer (Finlands Hippos rf och Finlands Ryttaförbund rf) samt deras medlemsorganisationer och medlemssammanslutningar, om de närmare förutsättningarna för att få understöd, om begränsningar i beviljandet av understöd, om användningen av understöd och om förfarandet vid beviljande av understöd.

När det gäller de understöd som beviljas från Veikkaus Ab:s avkastning för främjande av hästuppfödning och hästsport grundar sig befogenheten för beviljande av merparten av understöden (inklusive objekten, beloppen och processen) på Europeiska kommissionens beslut (SA.46556 (2016/N) och SA.63553 (2021/N)) (*Aid to the central and regional trotting tracks in Finland*). Den rättsliga grunden för beviljandet av statligt stöd (statsunderstöd) enligt Europeiska kommissionens beslut är artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Europeiska kommissionens ovannämnda beslut om statligt stöd är som sådana bindande för Finland och stöd kan inte beviljas på sätt som avviker från Europeiska kommissionens beslut.

Nämnda Europeiska kommissionens beslut SA.46556 (2016/N) och SA.63553 (2021/N) (*Aid to the central and regional trotting tracks in Finland*) gäller understöd som beviljas som verksamhetsstöd, prisstöd och investeringsstöd till centraltravbanan (Vermo) och de 19 landskaps-travbanorna (Teivo, Lahtis, Kouvola, Åbo, Forssa, Björneborg, Jyväskylä, Villmanstrand, Seinäjoki, Vasa, S:t Michel, Kuopio, Joensuu, Kaustby, Ylivieska, Uleåborg, Torneå, Kajana och Rovaniemi). I Europeiska kommissionens beslut uppskattas det årliga prisstödet uppgå till cirka 22 miljoner euro, understödet för anordnande av travtävlingar (verksamhetsstöd) till cirka 12 miljoner euro och understödet för investeringar till cirka en miljon euro. I Europeiska kommissionens beslut ingår punkter som gäller bland annat förbud mot överkompensation, beaktande av egen medelsanskaffning, proportionaliteten hos det statliga stödet och förfarandet för att ansöka om det statliga stöd som avses i beslutet och stödmottagarna. Europeiska kommissionens beslut är tidsbestämda (fem år) och det senare av dem gäller till utgången av 2026. Andra understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport som beviljas av Veikkaus Ab:s avkastning omfattas inte av de ovannämnda Europeiska kommissionens beslut.

För främjande av hästuppfödning och hästsport har år 2022 beviljats statsunderstöd från moment 30.10.54 i statsbudgeten (Främjande av hästhusållning och hästsport med avkastningen av penningspelsverksamhet) till central- och landskapstravbanorna beviljats prisstöd till ett belopp av cirka 20,9 miljoner euro, verksamhetsstöd (allmänt understöd) till ett belopp av cirka 10,5 miljoner euro och investeringsstöd till ett belopp av cirka 1,2 miljoner euro. Sommartravbanorna har för sin del beviljats prisstöd till ett belopp av cirka 1,1 miljoner euro och verksamhetsstöd (allmänt understöd) till ett belopp av 558 000 euro. Uppfödningssstöd till hästuppfödare har (genom förmedling av Finlands Hippos rf) beviljats till ett belopp av cirka 2,6 miljoner euro. Till Finlands Ryttaförbund rf har beviljats 170 000 euro och till hästavelsförbund cirka 310 000 euro i understöd för rådgivning inom hästbranschen. Dessutom uppskattas till Finlands Hippos rf beviljas år 2022 specialunderstöd på cirka 2,9 miljoner euro (innehåller antidopningskostnader).

För närvarande består största delen av hästbranschens finansiering av Veikkaus Ab:s avkastning. Exempelvis de priser som betalas vid travtävlingar och travbanornas omkostnader och underhållskostnader finansieras huvudsakligen med ovannämnda avkastning. Utan stöd kan banorna inte göra nödvändiga ersättande investeringar och reparationsinvesteringar eller klara av sina omkostnader. Hästägarnas och hästuppfödarnas viktigaste inkomstkälla är de priser som betalas vid travtävlingar. Ett regionalt omfattande utbud av tävlingar och en tillräcklig nivå på

priserna ger hästägarna möjlighet att utveckla sin verksamhet, investera i djurmaterial och satsa på uppfödning- och träningsverksamhet. En betydande del av hästuppfödningen sker fortfarande på landsbygden, varför verksamheten har en betydande roll som sysselsättare parallellt med det traditionella jordbruket och andra landsbygdsnäringar.

3 Målsättning

Propositionen syftar till att stifta en lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport, med stöd av vilken understöd även i fortsättningen kunde betalas för dessa ändamål, när det föreslås att bestämmelserna om nämnda understöd vid ingången av 2024 ska upphävas i lotterilagen i enlighet med förslagen i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Avsikten är att för verksamhet som finansieras av Veikkaus Ab:s avkastning ta i bruk en ny finansieringsmodell som har beretts i parlamentariskt samarbete. Enligt den nya modellen ska verksamheterna från och med ingången av 2024 finansieras med allmänna budgetmedel inom utgiftsramen. De i lotterilagen föreskrivna specificerade användningsändamålen för Veikkaus Ab:s avkastning och fördelningen av finansieringen mellan olika användningsområden ska frångås med anledning av den nya finansieringsmodellen och Veikkaus Ab:s avkastning ska i fortsättningen tas med i statsbudgeten som en allmän inkomstpost för att användas för utgifter enligt budgeten. I lotterilagen upphävs bland annat bestämmelserna om beslut om fördelningen av Veikkaus Ab:s avkastning och om statsunderstöd.

På grund av de ändringar som föreslås i ovannämnda nya finansieringsmodell och i lotterilagen föreslås det att det stiftas en ny lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport, med stöd av vilken man kan bevilja understöd för de ändamål som avses i lagen. Med stöd av den föreslagna lagen kan man också i fortsättningen bevilja understöd till samma aktörer och för samma ändamål som för närvarande med stöd av lotterilagens bestämmelser. Närmare bestämmelser om mottagarna till understöd som med stöd av 17 § i lotterilagen beviljas för ovannämnda ändamål och om understödsobjekten finns för närvarande i ovannämnda statsrådets förordning 14/2017.

I den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport föreskrivs om finansiering, understödstagare, verksamhet som understöds samt tillämpning av statsunderstödslagen och reglerna om statligt stöd. Också i fortsättningen ska av det anslag i statsbudgeten som anvisas för ändamål enligt lagen anvisas minst 95 procent till travsport- och hästuppfödningens verksamhet. I praktiken ska av anslaget minst 95 procent anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och dess medlemssammanslutningar. I lagen införs i sak motsvarande bestämmelse som i 17 c § 3 mom. i lotterilagen om avvikelser från 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen vad gäller stöd för uppfödning av hästar på de grunder som anges ovan i punkt 2.

I fortsättningen ska Finlands Hippos rf i motsats till vad som föreskrivs i 17 c § 2 mom. i lotterilagen inte ha i lag föreskriven rätt att för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig plan för hur de understöd som beviljas ska fördelas till olika understödstagare och ändamål. Förslaget är motiverat eftersom den finansiering som i fortsättningen tillkommer branschen inte längre är kopplad till Veikkaus Ab:s avkastning och således inte heller till totospel och avkastningen från dem. Jord- och skogsbruksministeriet kan i samband med planeringen

och beredningen av fördelningsplanen för varje år naturligtvis be Finlands Hippos rf till exempel om sakkunnigutlåtanden om fördelningen av det årliga anslaget och understöden mellan olika objekt.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Propositionen har inga direkta konsekvenser för de offentliga finanserna. I syfte att förbättra kontinuiteten och förutsägbarheten beslutas det i den nya finansieringsmodellen om den totala ramen för finansieringen av statsunderstöd genom ett politiskt beslut i samband med planeringen av de offentliga finanserna för de fyra följande åren. I planen för de offentliga finanserna för 2023–2026 har för främjande av hästuppfödning och hästsport anvisats ett årligt anslag om 39,192 miljoner euro under budgetmoment 30.10.54 (Främjande av hästhushållning och hästsport med avkastningen av penningspelsverksamhet). På årsnivå beslutas det om den slutliga anslagsnivån för finansieringen av statsunderstöd som en del av statsbudgeten. Understöd som beviljas med stöd av den lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport som ska stiftas beviljas inom ramen för anslagen inom ramarna för planeringen av de offentliga finanserna och statsbudgetarna.

Den föreslagna nya lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport och övergången till den nya finansieringsmodellen bedöms inte ha några väsentliga konsekvenser för myndigheternas, i detta fall jord- och skogsbruksministeriets, verksamhet. Jord- och skogsbruksministeriet ska också i fortsättningen vara statsbidragsmyndighet vad gäller de understöd som beviljas med stöd av den nya lagen. Eftersom de som tar emot understöd och den verksamhet som understöds motsvarar nuläget, bedöms antalet understödsansökningar kvarstå ungefär på nuvarande nivå. I fråga om planeringen av ekonomin och verksamheten är det förfarandemässigt ingen väsentlig skillnad jämfört med förfarandet enligt den gällande lotterilagen. När det gäller planeringen av ekonomin och verksamheten är den tillgängliga anslagsnivån och dess förutsägbarhet avgörande. Som en engångsåtgärd ska ministeriet meddela Europeiska kommissionen om ändringar i det statliga stödprogram som Europeiska kommissionen godkänt när lagstiftningsgrunden ändras. De uppgifter som ändringarna föranleder medför inget behov av tilläggsresurser för jord- och skogsbruksministeriet och uppgifterna kan skötas med nuvarande personalresurser.

Detta förslag till proposition bedöms inte ha några betydande konsekvenser för nuvarande mottagare av understöd för hästuppfödning och hästsport som beviljas av Veikkaus Ab:s avkastning. Understöd kan också i fortsättningen beviljas samma understödstagare och för samma ändamål som för närvarande. Det avgörande med tanke på understödstagarna är den finansieringsnivån som finns tillgänglig för understöd och dess förutsägbarhet på motsvarande sätt som i fråga om myndigheternas verksamhet. Om det anslag som är tillgängligt för understöd som beviljas med stöd av den nya lagen bibehålls på nuvarande nivå, bedöms denna proposition inte påverka understödstagarnas ställning. För närvarande består huvudparten av hästbranschens finansiering av Veikkaus Ab:s avkastning och till exempel de priser som betalas vid travtävlingar och travbanornas omkostnader och underhållskostnader finansieras huvudsakligen med nämnda avkastning. Utan understöd kan travbanorna inte göra nödvändiga ersättande investeringar och reparationsinvesteringar eller klara av sina omkostnader.

De understöd som beviljas för främjande av hästuppfödning och hästsport har en mycket stor betydelse för hästbranschen. I Finland finns för närvarande lite över 70 000 hästar, varav cirka 19 000 är finska hästar. Travsportens betydelse för bevarandet av stammen av den finska hästen är väldigt stor och den finska hästens framtid är beroende av travsporten. Det uppskattas att det finns cirka 220 000–250 000 utövare av travsport och cirka 160 000 utövare av ridning i Finland.

Hästbranschens sysselsättande effekt på riksnivå är cirka 15 000 personer på olika håll i Finland, vilket även har en effekt på exempelvis landsbygdens livskraft och landsbygdsutvecklingen.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I de tidigare skedena av beredningen av den nya finansieringsmodellen har olika handlingsvägar utretts när det gäller ändamålen med Veikkaus Ab:s avkastning och finansieringen av verksamheter som finansieras med avkastningen. Ordförande Erkki Liikanens arbetsgrupp framförde fyra olika alternativ och utredde deras konsekvenser, det vill säga 1) bevarande av gällande lagstiftning, 2) en lösning där avkastningen av penningspelsverksamhet överförs till de allmänna inkomstposterna i statsbudgeten och alla öronmärkningar mellan avkastningen och ändamålen upphävs, 3) en totalreform från och med ingången av 2024 där avkastningens övergång till att tas in i den allmänna statsbudgeten och inkomsternas övergång till att tas in i rambudgeten bereds noggrant, och 4) en delreform där en del av de nuvarande utgifterna stegvis överförs till statsbudgetens allmänna inkomster, medan återstoden fortfarande används för öronmärkta ändamål och finansieras med penningspelsintäkter. Arbetsgruppen utsåg som primärt alternativ en totalreform där avkastningen av penningspel i sin helhet överförs till de allmänna inkomstposterna i statsbudgeten och de nuvarande understödstagarna till budgetens ramförfarande.

I det projekt som tillsattes av statsrådet den 26 augusti 2021 utnyttjades enligt samförståndsprotokollet rapporten från ordförande Erkki Liikanens arbetsgrupp och konsekvenserna av de olika alternativen för finansieringsmodell bedömdes med tanke på statsunderstödsverksamheten och statsundersödsministerierna, understödstagarna, planeringen av verksamheten och ekonomin, lotterilagen och annan lagstiftning samt riksdagens budgetmakt samt preliminärt utifrån de EU-rättsliga specialvillkoren. Den 26 november 2021 informerade statsrådet att den av statsrådet tillsatta projektgruppen utifrån diskussioner med den parlamentariska uppföljningsgruppen har beslutat att gå vidare med beredningen av en modifierad version av den modell för en totalreform som Erkki Liikanens arbetsgrupp föreslagit. Vid den fortsatta beredningen utreddes två olika finansieringsmodeller, en så kallad lagbaserad modell och en beslutsbaserad modell. I den lagbaserade modellen skulle en ny lag beredas. I lagen skulle det föreskrivas om statsunderstödsfinansiering till undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med den procentuella fördelning som anges i lagen. Projektgruppen och den parlamentariska uppföljningsgruppen kom fram till att rekommendera den beslutsbaserade modellen där det i samband med statsbudgeten och planeringen av de offentliga finanserna stakas ut en linje om nivån för statsunderstödsverksamhetens finansiering som helhet och de tre ministeriernas inbördes andelar.

Jord- och skogsbruksministeriet har som utgångspunkt för beredningen av föreliggande regeringsproposition haft ovannämnda samförståndsprotokoll och den nya finansieringsmodell som föreslås i den, varför det i samband med beredningen inte separat utretts olika alternativa finansieringsmodeller eller deras konsekvenser för jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

6 Remissvar

Följande 28 instanser lämnade utlåtande om utkastet till proposition: inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Centralförbundet för Lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Finlands Hippos rf, Finlands Ryttaförbund rf, Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry, Vermon Ravirata Oy, Etelä-Pohjanmaan hevosjalostusliitto ry, Hämeen hevosjalos-

tusliitto ry, Joensuun Ravirata Oy, Kaustisen Seudun Ravirata ry, Keski-Suomen Hevosjalostusliitto ry, Keski-Suomen Ravirata Oy, Kuopion Ravirata Oy, Kymen-Karjalan Hevosjalostusliitto ry, Lahden Hevosystäväinseura ry, Lappeenrannan Ravirata Oy, Länsi-Lapin Hevosystävät ry, Mikkelin Ravirata Oy, Pohjanmaan Ravi ry, Pohjolan Hevosystävät ry, Porin Ravit Oy, Rovaniemen Ravirata Oy, Tampereen Ravirata Oy, Turun Hippos ry, Valkealan Hevosystäväinseura ry och Egentliga Finlands Hästavelsförbund rf.

De inkomna utlåtandena och ett sammandrag av dem finns på jord- och skogsbruksministeriets projektsida <https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM018:00/2022> med identifieringskoden MMM018:00/2022.

I största delen av utlåtandena tog man upp understödets stora betydelse för hästsektorn, det vill säga hästsporten och hästuppfödningen, ur olika synvinklar. I utlåtandena från ministerierna föreslogs inga ändringar i det lagförslag som ingår i regeringens proposition. I samband vid den fortsatta beredningen har dock stavningsätt i 2 och 3 § reviderats. I de nuvarande understödstagarnas, det vill säga Finlands Hippos rf:s, travbanornas och hästavelsförbundens utlåtanden föreslogs tre tillägg till den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport.

För det första föreslogs i 20 utlåtanden från de nuvarande understödstagarna att till lagen skulle fogas en bestämmelse om att Finlands Hippos rf fortfarande ska ha rätt att för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig fördelningsplan på motsvarande sätt som i gällande 17 c § 2 mom. i lotterilagen. En bestämmelse av motsvarande typ eller ett förslag till en sådan finns inte inom någon annan sektor och den gällande lagstiftningen har medfört oklarheter också i offentligheten vad gäller jord- och skogsbruksministeriets och Finlands Hippos rf:s roll vid beviljande av statsunderstöd och beslutsfattandet i samband med det. När finansieringen av understöd som beviljas för hästuppfödning och hästsport den 1 januari 2024 överförs till att finansieras med allmänna budgetmedel, bryts den tidigare kopplingen till Veikkaus Ab:s avkastning och totospel helt och i fortsättningen är de understöd som beviljas med stöd av den föreslagna lagen jämförbara med alla andra understöd som vid ministeriet beviljas med stöd av statsunderstödslagen. Dessutom fastställer Europeiska kommissionens uttryckliga beslut om statligt stöd ramar och gränser för det statliga stöd som beviljas (inklusive den finansiering som används för stödsystemet). På basis av det ovan anförda har regeringens proposition vid den fortsatta beredningen inte ändrats med anledning av de utlåtanden som inkommit.

För det andra föreslogs i 16 utlåtanden från de nuvarande understödstagarna att till lagen skulle fogas en bestämmelse om att utvecklingen vad gäller den allmänna kostnadsnivån ska beaktas i totalnivån för den finansiering som beviljas understödstagarna. Förslaget har dock inte motiverats i de utlåtanden som inkommit. Rätten till de understöd som beviljas med stöd av den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport är inte subjektiv och i den föreslagna lagen ingår inte heller något i lag föreskrivet penningbelopp som finns till förfogande för understöden. I syfte att förbättra kontinuiteten och förutsägbarheten beslutas det i den nya finansieringsmodellen om den totala ramen för finansieringen av statsunderstöd genom ett politiskt beslut i samband med planeringen av de offentliga finanserna för de fyra följande åren. I 2 § 1 mom. i lagförslaget ingår en bestämmelse om att i lagen avsett understöd kan beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Om det skulle föreskrivas om finansieringens totalnivå eller en höjning av den i någon lag, skulle detta stå i strid med riksdagens obegränsade budgetmakt och med statsbudgeten som stiftas i vanlig lagstiftningsordning. De understöd som beviljas för främjande av hästuppfödning och hästsport avviker på grund av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd också från övriga understöd som beviljas av de ministerier som för närvarande fördelar Veikkaus Ab:s avkastning. Europeiska kommissionens uttryckliga beslut om statligt stöd fastställer ramar och gränser för

det statliga stöd som beviljas, inklusive den finansiering som används för stödsystemet. Av de övriga remissinstanserna tog finansministeriet uttryckligen ställning till bestämmelsen i 2 § 1 mom. i lagförslaget och ansåg att förslaget var välmotiverat. På basis av det ovan anförda har regeringens proposition vid den fortsatta beredningen inte ändrats med anledning av de utlåtanden som inkommit.

För det tredje föreslogs det i 11 utlåtanden från de nuvarande understödstagarna att till lagen skulle fogas en bestämmelse om att understödet trots vad som föreskrivs i 6 § 1 mom. i statsunderstödslagen får täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet. Enligt den bestämmelsen i statsunderstödslagen får statsunderstödet inte täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet, om inte något annat följer av skäl som är motiverade och nödvändiga för att målen med beviljandet av statsunderstödet ska nås. Förslaget har dock inte motiverats i de utlåtanden som inkommit. I lagstiftningen om olika statsunderstöd och statliga stöd inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde finns inte nämnda undantag, det vill säga att man alltid automatiskt kunde avvika från nämnda bestämmelse i statsunderstödslagen. Eftersom de understöd som från och med den 1 januari 2024 beviljas med stöd av den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport kan jämföras med alla andra understöd som vid ministeriet beviljas med stöd av statsunderstödslagen, finns det inga grunder för att till denna del införa avvikande bestämmelser för en understödsform. Ovannämnda bestämmelse i statsunderstödslagen kan naturligtvis tillämpas också för närvarande, om förutsättningarna enligt lagen uppfylls. För närvarande är understödsintensiteten inom hästsektorn mycket hög och en automatisk tillämpning av ovannämnda bestämmelse i statsunderstödslagen skulle medföra ökade risker till exempel för överkompensation och vad gäller tillsynen. Vid beviljandet av understöd ska man beakta de villkor för beviljande av statligt stöd som ställs i Europeiska kommissionens beslut om statligt stöd, såsom förbudet mot överkompensation. På basis av det ovan anförda har regeringens proposition vid den fortsatta beredningen inte ändrats med anledning av de utlåtanden som inkommit.

7 Specialmotivering

1 §. Tillämpningsområde. I lagens 1 § ska föreskrivas om lagens tillämpningsområde så att lagen ska tillämpas när understöd enligt prövning beviljas för främjande av hästuppfödning och hästsport. Förslaget motsvarar till sitt tillämpningsområde 17 § 3 punkten i den gällande lotterilagen. Understöden ska vara beroende av prövning på samma sätt som nu och det finns ingen subjektiv rätt att få understöd.

2 §. Finansiering. I paragrafen föreslås bestämmelser om finansieringen av understöd. Enligt det föreslagna 1 mom. ska understöd kunna beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. I enlighet med detta ska om användning av Veikkaus Ab:s avkastning bland annat för understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport från ingången av 2024 inte längre föreskrivas i lotterilagen, utan Veikkaus Ab:s avkastning tas med i statsbudgeten som en allmän inkomstpost. De anslag som anvisas för ändamål enligt denna lag fastställs i varje års budget och understöd kan naturligtvis endast beviljas inom ramen för det anslag som anvisats i statsbudgeten.

I enlighet med det föreslagna 2 mom. anvisas av det anslag i statsbudgeten som anvisas för ändamål enligt lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport minst 95 procent till travsports- och hästuppfödningens verksamhet. I praktiken ska av anslaget minst 95 procent anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och dess medlemssammanslutningar. Förslaget motsvarar i sak bestämmelsen i 17 c § 1 mom. i lotterilagen, och till

denna del är propositionen fortfarande behövlig bland annat med anledning av ovannämnda Europeiska kommissionens beslut och de grunder som nämns i regeringens proposition om den ändring i lotterilagen som trädde i kraft vid ingången av 2017 (RP 132/2016 rd; Regeringens proposition till riksdagen med förslag till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lotterilagen och av vissa lagar som har samband med den).

3 §. Understödstagare. I lagens 3 § ska på i sak motsvarande sätt som i gällande lagstiftning föreskrivas att understöd kan beviljas centralorganisationer för travsports-, hästuppfödning- och ridsportsorganisationer och centralorganisationernas medlemssammanslutningar samt kommuner. Om detta föreskrivs för närvarande i ovannämnda statsrådets förordning 14/2017 som utfärdats med stöd av 8 § i statsunderstödslagen. De centralorganisationer som avses i paragrafen är Finlands Hippos rf och Finlands Ryttnarförbund rf.

4 §. Verksamhet som understöds. I lagens 4 § ska införas en grundbestämmelse om för vilka olika objekt och verksamheter understöd enligt lagen kan beviljas. Enligt det föreslagna 1 mom. kan understöd för det första beviljas för verksamhet som hänför sig till hästtävlingar och organisering av dem, främjande av hästuppfödning, utveckling av hästbranschen, rådgivning och utbildning. Understöd som beviljas för verksamhet som hänför sig till hästtävlingar och organisering av dem kan utöver prisstöd vara till exempel understöd som hänför sig till anordnande, utvecklande och övervakning av hästtävlingar, internationell tävlingsverksamhet, ledande av travbanors verksamhet och främjande av travsport samt övervakning av användningen av läkemedel som på konstgjord väg påverkar hästars prestationsförmåga vid hästtävlingar samt övervakning av användningen av ämnen och preparat som motsvarar dem (antidoping). Enligt förslaget kan understöd dessutom beviljas för anskaffning av markområden som behövs för hästsport, anläggande och grundlig förbättring av banor och andra områden, uppförande och ombyggnad av byggnader samt anskaffning av och underhåll och hyreskostnader för materiel, maskiner och anordningar. Byggnader kan också omfatta till exempel understöd som beviljas för byggande av en hästklirik på en travbanas område. I paragrafen föreslagna objekt och verksamheter för vilka understöd kan beviljas motsvarar verksamhet som understöds enligt gällande statsrådets förordning 14/2017.

5 §. Tillämpning av statsunderstödslagen. Enligt paragrafens 1 mom. tillämpas på understöd enligt lagen dessutom statsunderstödslagen på motsvarande sätt som enligt 23 § 1 mom. i den gällande lotterilagen. Således ska bland annat på beviljande och betalning av understöd, användning, övervakning, återbetalning och återkrav av statsunderstöd samt bland annat rätten att få uppgifter och ändringssökande tillämpas också statsunderstödslagens bestämmelser på samma sätt som för närvarande.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 17 c § 3 mom. i lotterilagen om undantag från 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen. Enligt förslaget behöver med avvikelse från vad som föreskrivs i statsunderstödslagen inte ett avtal som avses i 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen ingås, om hästens ägare genom centralorganisationen beviljas stöd för främjande av hästuppfödning. I praktiken innebär detta sådant stöd för uppfödning av hästar som förmedlas och betalas till hästuppfödare via Finlands Hippos rf. Förslaget är fortfarande motiverat på de grunder som beskrivs ovan i punkt 2.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet på samma sätt som för närvarande vara statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen.

6 §. Tillämpning av reglerna om statligt stöd. Enligt 6 § 1 mom. finns bestämmelser om förutsättningarna för och begränsning av det understöd som beviljas som statligt stöd enligt artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i Europeiska unionens lagstiftning.

Paragrafen är närmast informativ och genom den försöker man säkerställa att lagstiftningen är tydlig. Såsom ovan konstaterats gäller för huvudparten av de understöd som beviljas för främjande av hästuppfödning och hästsport ovannämnda Europeiska kommissionens beslut och de specialvillkor för beviljande av understöd som uppställs i dem.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I 4 och 6 § i förslaget till lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport ingår förslag till bemyndiganden att utfärda förordning. Enligt det föreslagna 4 § 2 mom. kan genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om den verksamhet som understöds, understödsobjekt, förutsättningar för att få understöd, godtagbara kostnader och understödsbelopp. I paragrafens 1 mom. ingår en huvudregel om den verksamhet som kan understödjas, men det är skäl att även i fortsättningen på samma sätt som nu genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om understödsobjekten enligt understödstagare. För närvarande finns bestämmelser om det som avses i momentet i statsrådets förordning 14/2017.

Eftersom på understöd som avses i den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport enligt 5 § 1 mom. i den lagen dessutom ska tillämpas statsunderstödslagen, kan genom förordning av statsrådet med stöd av 8 § i statsunderstödslagen dessutom utfärdas närmare bestämmelser om hur statsunderstöd som hör till tillämpningsområdet för lagen ska beviljas, utbetalas och användas i enlighet med budgeten.

9 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2024 samtidigt med de ändringar i lotterilagen som föreslås i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen.

10 Verkställighet och uppföljning

I överensstämmelse med vad som anförts ovan ska jord- och skogsbruksministeriet ansvara för genomförandet av lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport och ministeriet ska också vara den statsbidragsmyndighet som avses i statsunderstödslagen på samma sätt som för närvarande i fråga om understöd som beviljas med stöd av lotterilagen.

Det har inte planerats några särskilda åtgärder för uppföljningen av den nya lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport jämfört med uppföljningen av de understöd som för närvarande beviljas vid jord- och skogsbruksministeriet. Av statsunderstödslagen följer direkt en uppföljningsskyldighet för statsbidragsmyndigheten, eftersom det i 36 § (*Bedömning av verkningarna*) i statsunderstödslagen konstateras följande: "Statsbidragsmyndigheten ska på lämpligt sätt följa resultaten och ändamålsenligheten i fråga om användningen av statsunderstöd som den beviljat samt deras verkningar på konkurrensen och olika befolkningsgruppers ställning liksom deras miljökonsekvenser och andra verkningar. Statsbidragsmyndigheten ska med jämna mellanrum utvärdera nödvändigheten av statsunderstöden och behoven av att utveckla dem."

Till Europeiska kommissionens beslut om statligt stöd (SA.46556 (2016/N) och SA.63553 (2021/N) (*Aid to the central and regional trotting tracks in Finland*)) ansluter dessutom en årlig rapporteringsskyldighet till Europeiska kommissionen om systemet med statligt stöd i fråga. Europeiska kommissionen kan också göra egna kontroller av funktionen hos det system med statligt stöd som den godkänt och om hur dess mål uppnåtts.

Jord- och skogsbruksministeriet har sedan 2017 på sin webbplats offentliggjort uppgifterna om de understöd som beviljats för främjande av hästuppfödning och hästsport enligt mottagare och eurobelopp (<https://mmm.fi/hevostalouden-edistaminen>, på finska).

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Samtidigt med föreliggande regeringsproposition behandlar riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lotterilagen. I ovannämnda regeringsproposition ingår ett förslag om att i lotterilagen ska upphävas bestämmelserna om fördelning av Veikkaus Ab:s avkastning och att det i fortsättningen till behövliga delar ska föreskrivas om understödsmetoderna i övrig lagstiftning. Vad gäller jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde föreskrivs om ovannämnda ärenden i det förslag till lag om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport som ingår i föreliggande regeringsproposition. Avsikten är att dessa regeringspropositioner ska behandlas i riksdagen samtidigt som propositioner som har samband med varandra och att de ska träda i kraft samtidigt den 1 januari 2024.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I 80 § i grundlagen föreskrivs om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet. Enligt 1 mom. i den paragrafen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Enligt gängse praxis för grundlagsutskottet i fråga om huruvida delegering av den lagstiftande makten ska tillåtas fästs uppmärksamhet vid att bemyndigandet ska vara exakt och noggrant avgränsat (RP 1/1998 rd, sid. 131/II-132/I och GrUU 11/1999 rd). Delegering av lagstiftningsbehörigheten begränsas av den bestämmelse i 80 § 1 mom. i grundlagen enligt vilken det genom lag ska utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtanpraxis särskilt ställt krav på att bestämmelser om bemyndigande i lag ska vara exakta och noggrant avgränsade (GrUU 19/2002 rd och GrUU 40/2002 rd). I den föreslagna lagen om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport ingår två förslag till utfärdande av närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. De föreslagna bestämmelserna är exakta och de föreslagna bemyndigandena noggrant avgränsade och gäller inte individens rättigheter eller skyldigheter.

Lagförslaget är av betydelse också med tanke på riksdagens budgetmakt enligt bestämmelserna i 83 § i grundlagen. När lotterilagen stiftades ansåg grundlagsutskottet att de föreslagna 17 § 1 mom. och 18 § 1 punkten i sak begränsade den budgetmakt som riksdagen har genom grundlagen. Lagförslaget innebar enligt grundlagsutskottet en uttrycklig begränsning av de befogenheter som riksdagen har genom grundlagen, dock enbart så att användningsändamålen för anslaget räknas upp i lagen. Utskottet menade att det vore lämpligare att föreskriva i lag hur avkastningen ska fördelas mellan användningsändamålen eller att låta riksdagen besluta om frågan i det årliga budgetförfarandet. Utskottet förordade att bestämmelser om saken tas in i lagen (GrUU 23/2000 rd).

Den föreslagna nya finansieringsmodellen stärker riksdagens budgetmakt. I lotterilagen ska inte längre föreskrivas om användning av Veikkaus Ab:s avkastning för vissa ändamål, utan avkastningen tas med i statsbudgeten som en allmän inkomstpost. Den verksamhet som för närvarande finansieras med Veikkaus Ab:s avkastning ska i fortsättningen finansieras inom utgiftsramen med allmänna budgetmedel. Riksdagen ska således i samband med den årliga budgetbehandlingen besluta om nivån på och användningsändamålet för de anslag som för närvarande med

stöd av lotterilagen anvisas undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden för olika ändamål.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när understöd enligt prövning beviljas för främjande av hästuppfödning och hästsport.

2 §

Finansiering

Understöd kan beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Av det anslag i statsbudgeten som anvisas för ändamål enligt denna lag anvisas minst 95 procent till travsports- och hästuppfödningens verksamhet.

3 §

Understödstagare

Understöd kan beviljas centralorganisationer för travsports-, hästuppfödning- och ridsportsorganisationer och centralorganisationernas medlemssammanslutningar samt kommuner.

4 §

Verksamhet som understöds

Understöd kan beviljas för verksamhet som hänför sig till hästtävlingar och organisering av dem, främjande av hästuppfödning, utveckling av hästbranschen, rådgivning och utbildning. Understöd kan dessutom beviljas för anskaffning av markområden som behövs för hästsport, anläggande och grundlig förbättring av banor och andra områden, uppförande och ombyggnad av byggnader samt anskaffning av och underhåll och hyreskostnader för materiel, maskiner och anordningar.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om den verksamhet som understöds, understödsobjekt, förutsättningar för att få understöd, godtagbara kostnader och det maximala understödsbeloppet.

5 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På understöd som avses i denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

Med avvikelse från vad som föreskrivs i statsunderstödslagen behöver inte ett avtal som avses i 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen ingås, om hästens ägare genom centralorganisationen beviljas stöd för främjande av hästuppfödning.

Jord- och skogsbruksministeriet är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen.

6 §

Tillämpning av reglerna om statligt stöd

Bestämmelser om förutsättningarna för och begränsning av det understöd som beviljas som statligt stöd enligt artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt finns i Europeiska unionens lagstiftning.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Helsingfors den 10.11.2022

Statsminister

Sanna Marin

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen